

Mijn reactie op de voorgenomen wijzigingen in de Meststoffenwet.

Als eerste de nieuwe sector plafonds.

Bij overschrijding van de productie dwingt de meststoffen wet de minister in te grijpen via generieke korting. Zoals van de week al bleek staat in artikel 4.2 van de Derogatiebeschikking omschreven dat de nationale plafonds aangepast worden met een verwijzing naar het addendum. Daar staat omschreven dat de plafonds aangepast moeten worden overeenkomstig de deelname LBV en LBV+, niet generiek of via een afroaming.

Ter verheldering, de Europese wetgeving kent geen sectorale plafonds . De NEC-richtlijn kent emissieplafonds waarbij alle sectoren meegenomen worden en niet alleen mestproductie.

Voor de melkveehouderij gaat het sector plafond van 84.9 naar 65.9 miljoen kg fosfaat. De mestproductie was in 2023 74.2 miljoen kg fosfaat en eerste kwartaal 2024 76.6 miljoen kg. Gaat deze ontwikkeling door dan is het doelgat 10.7 miljoen kg fosfaat. Hoe hoog het saldo van de LBV (plus) voor de sector wordt is nog niet bekend. Tot nu toe hebben zich 389 melkveebedrijven aangemeld. Ik schat in dat hier 2 miljoen kg fosfaat mee gemoeid is. Nieuw doelgat 8.7 miljoen kg.

Daarnaast wil de minister de meststoffen wet aanpassen door de afroaming buiten familie te verhogen van 10% naar 30 % .

In de memorie van toelichting bij deze consultatie staat over de te verwachten totale hoeveelheid fosfaat door afroaming. 3.6 miljoen kg. Nieuw doelgat wordt 5.1 miljoen kg fosfaat. Dus om uitvoering te geven aan deze wetswijziging die nu met deze Internetconsultatie ter inzage ligt blijft er een doelgat over van 5.1 miljoen kg fosfaat.

In 2017 was het doelgat 4.5 miljoen kg fosfaat. Toen was 21 miljoen kg fosfaat van de productie grondgebonden. Dat zal nu meer zijn. Ik schat in dat de helft van de 65.9 miljoen kg fosfaat grondgebonden is. Dus rond de 33 miljoen kg fosfaat productie kan 5.1 miljoen kg fosfaat aan korting verwachten. Zie de memorie van toelichting. Dus de niet grondgebonden bedrijven kunnen in 2025 een korting in het vooruitzicht worden gesteld van zeker 16 % en waarschijnlijk meer omdat door deze hoge korting er ook een aantal grondgebonden worden bij korting minder dan 16%.

- Het huidige kabinet regeert hiermee over haar graf.

De Nitraatrichtlijn heeft tot doel de waterkwaliteit in heel Europa te beschermen door nitraten uit de agrarische bronnen die grond- en oppervlaktewater vervuilen te voorkomen. Door het afnemen van productierechten zullen er nog meer melkveehouderijbedrijven stoppen omdat bedrijfsovername niet financieerbaar wordt. Minder melkveebedrijven zal gevolgen hebben voor het areaal grasland in Nederland. Minder grasland heeft een negatief effect hebben op de waterkwaliteit.

Door het afnemen van productierechten zal er minder dierlijke mest komen en zal stikstof uit dierlijke mest vervangen worden door stikstof uit kunstmest om de gewassen van voldoende nutriënten te voorzien. Organische stof in de bodem is nodig voor bodemleven, biodiversiteit, water vastlegging in de bodem. Kunstmest bevat geen organische stof.

Onze overheid heeft bij het melden van de data aan de EC, watergegevens die afkomstig zijn uit niet agrarische bronnen gerapporteerd als zijnde agrarische belasting. Dat betekent dat de besluitvorming rondom de derogatie niet gebaseerd is op agrarische bronnen die de nitraatrichtlijn beoogt en dat volgens de AWB een besluit herzien dient te worden als die aan de hand van verkeerde informatie tot stand is gekomen.

Het verlagen van dierlijke mestgift door het afnemen van productierechten, niet zal zorgen dat er minder uit- en afspoeling van stikstof en fosfaat vanuit de landbouw zal zijn. De totale stikstofgebruiksruimte per ha en per gewas blijft gelijk, dus stikstof die niet via dierlijke mest toegediend mag worden zal in de vorm van kunstmest op het land komen. Uit geaccrediteerde onderzoeken van WUR zoals van Herman de Boer, blijkt dat juist op grasland dierlijke mest veel minder uitspoelt dan kunstmest. Dit beeld wordt al decennia bevestigd door WUR Dr. Jaap Schreuder die o.a. stelt dat een maximale norm voor dierlijke mest niet op wetenschap gebaseerd is. In het recente mestdebat in de Tweede Kamer wist minister Adema geen wetenschappelijk bron te kennen.

Daarnaast zou ik gaarne willen wijzen op het feit dat afneming strijdig is met het hoofdlijnenakkoord met de toegezegde inzet om de derogatie te behouden.

Tevens is er sprake van een ongelijk speelveld met andere EU lidstaten zoals Duitsland en België waar het water nog voldoet aan de normering in eigen land en niet meer voldoet aan de Nederlandse norm als het water de Nederlandse grens passeert omdat Nederland destijds de keus heeft gemaakt om heel Nederland aan te merken als kwetsbaar gebied. Derhalve dient Nederland het areaal overeenkomstig het hoofdlijnenakkoord te herzien.

- Minister Adema maakt gebruik van een wettelijk te korte consultatieperiode van 2,5 week terwijl het wettelijke termijn 4 weken is.

- De minister handelt in strijd met het Verdrag van Aarhus.

'Verdrag van Aarhus: Commissie verzoekt NEDERLAND en SLOWAKIJE te zorgen voor ruime toegang tot de rechter in milieuaangelegenheden De Europese Commissie heeft besloten inbreukprocedures in te stellen door een aanmaningsbrief te sturen aan Nederland (INFR(2023)2149) en Slowakije (INFR(2023)2177) wegens het niet volledig uitvoeren van de vereisten van het Verdrag betreffende toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden (Verdrag van Aarhus). Het nationaal recht moet duidelijk en nauwkeurig zijn wat betreft de mogelijkheid om milieuwetten bij de rechter aan te vechten. De Commissie zet zich in voor de versterking van de milieurechtsstaat en wil ervoor zorgen dat wetten breed worden begrepen, nageleefd en gehandhaafd. In dit verband is het zeer belangrijk dat burgers en het maatschappelijk middenveld de nationale rechter kunnen verzoeken om de wettelijke naleving te verifiëren. Slowakije heeft in zijn nationale wetgeving niet duidelijk en nauwkeurig vastgesteld dat leden van het publiek alle besluiten of nalatigheden van nationale autoriteiten die binnen het toepassingsgebied van het EU-milieurecht

vallen, bij de rechter kunnen aanvechten. Het kan gaan om wetten van individuele aard – zoals de verlening of weigering van een vergunning – of van algemene strekking, zoals de vaststelling van een plan of programma. In Nederland kan weliswaar beroep tegen dergelijke wetten worden ingesteld, maar uit de wetgeving blijkt niet duidelijk genoeg bij welke rechter (administratief of civiel) ’

- De rechten zijn ooit beschikt en kunnen alleen maar ingetrokken worden met een intrekking van een gedeelte van een beschikking en niet met een wet.

- Daarnaast is hier staatsteun in het geding, door met afkomen een disproportionele last bij een stopper neer te leggen of bij een bepaalde groep van de veehouderij.

Daarom verzoek ik u om geen wijzigingen in de Meststoffenwet te doen.

Tenslotte sluit ik mij aan bij de inhoud uit de brief van de Stichting Stikstofclaim inzake de wijziging Meststoffenwet in verband met de voorwaarden over de maximale mestproductie in de derogatiebeschikking 2022-2025.

Hoogachtend,

Steven Vrielink